

■■■■

KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRPOLITIKA INDONÉZIÁBAN 1945 és 1979 között robbanásszerű fejlődés ment végbe az indonéz olvasási kultúrában. 1945-ben a 65 milliós lakosságból csak 3,25 mill. tudott írni-olvasni, 1979-ben viszont már 145 mill. lakosra 101,5 mill. írni-olvasni tudó esett.

Jelenleg az írni-olvasni tudókat három nagy csoportba lehet sorolni: 1) 85% munkás és paraszt, általános műveltségük elemi szintű, az alapvető megélhetéshez szükséges dolgokért küzdenek. Olvasmányaiknak is a mindennapi gondokhoz kell kapcsolódnia, igen egyszerű tematikával és kifejezésmóddal. Az audio-vizuális anyagok előnyben részesítendők, mert igen jól kapcsolódnak a még erős orális hagyományokhoz, amelyeknek ma is jelentős szerepe van ennek a rétegnek a kommunikációs rendszerében. 2) 12% középiskolai végzettséggel rendelkező hivatali dolgozó vagy egyetemi hallgató. Nagyvárosokban élnek, a társadalmi élet áll érdeklődésük középpontjában. Színvonalasan bemutatott és széleskörű információkat igényelnek. 3) Mintegy 3% a legnagyobb városokban élő vezetőréteg: állami hivatalnokok, üzletemberek, tudományos kutatók, egyetemi hallgatók. Magas színvonalú olvasmányaikat idegen nyelven is igénylik.

A közművelődési könyvtárak megjelenése viszonylag újkeletű Indonéziában. A kormányzat által bevezetett konkrét intézkedések alapját az Unesco által definiált koncepció képezte. Az elért eredmények máris pozitív visszhangot keltettek az országban. Az indonéz közművelődési könyvtáraknak négy alaptípusa jött eddig létre:

Tartományi könyvtárak. 27 tartományi székhely közül már 19-ben működik ilyen könyvtár. A központi kormányzat felügyelete alá tartoznak. Funkcióik: reference központ, tartományi kultúrtörténeti és dokumentációs központ, a tartományi központi katalógus gondozója, az egész országot átfogó tartományi könyvtári hálózat aktív láncszeme – és természetesen a nagyközönség rendelkezésére álló közművelődési könyvtár.

Kerületi könyvtárak (nagyvárosokban). 1984-ig 305 létrehozását tervezik, 1979-ig ebből 225 valósult meg. A könyvtárak szakmai és anyagi fejlesztését a központi és a kerületi közigazgatás közösen látja el, a terheket pontosan rögzített szabályok alapján osztják meg egymás között. A kerületi könyvtárak egyik jó példája a Dzsakarta-i Közművelődési Könyvtár: 40 000 kötet, 1000 m² alapterület, napi 600 látogató.

Községi könyvtárak (kísérleti program). Sukabumi tartomány 27 községében állítottak fel községi könyvtárakat. A vidéki lakosság fiatalabb korosztálya látogatja. Országos hálózatot kívánnak létrehozni.

Mozgókönyvtárak. 14 tartományi székhelyen működnek, létrehozójuk a helyi tartományi vagy kerületi könyvtár, 3–5 tonnás autóbuszok, kb. 6000 kötetet szállítanak.

Nehézségek, hátráltató tényezők: az *indonéz könyvkiadás* fejletlensége (évi 3000 cím). Ez nem képez alapot ahhoz, hogy a különböző közművelődési könyvtárakat gyorsan és az olvasóközönség igényeinek megfelelően fejlesszék. **Szakemberhiány.** Csak a Dzsakarta-i Egyetemen és a Bandungi Tanárképző Főiskolán folyik közép- és felsőfokú könyvtárosképzés. Egytől hat hónapig tartó továbbképző tanfolyamokat is szerveznek.

(A fejlődő országok könyvtárpolitikájával foglalkozó nemzetközi szeminárium – Lünd, Svédország, 1979. augusztus 2–24. – egyik tanulmánya alapján – *Soekarman* – SEBESTYÉN GYÖRGY híradása.)

